

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 11/2000 (ex N 166/99) — Italië — investeringssteun voor Rivit SpA, niet-EGKS-staal

(2000/C 142/05)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Italië bij schrijven van 13 maart 2000, dat, na deze samenvatting, in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen over de betrokken steunmaatregel ten aanzien waarvan de Commissie de procedure inleidt maken door deze binnen een maand vanaf de datum van bekendmaking van deze samenvatting te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat Overheidssteun II
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 95 79.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Duitsland worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

Bij brief van 17 maart 1999, die op 22 maart 1999 door de Commissie werd ontvangen en geregistreerd, stelden de Italiaanse autoriteiten de Commissie in kennis van hun voornemen om investeringssteun te verlenen aan de onderneming Rivit SpA. Bij schrijven van 29 maart en 8 september 1999 verzocht de Commissie om aanvullende informatie, die werd ontvangen op 9 augustus 1999 en 12 januari 2000 respectievelijk.

BESCHRIJVING VAN DE STEUN

De aangemelde steun bestaat in een rechtstreekse subsidie van 186,6 miljoen ITL (0,096 miljoen EUR) voor een door Rivit SpA te verrichten investering van 2,99 miljard ITL (1,54 miljoen EUR), wat een steunintensiteit vertegenwoordigt van 6,24 %. De steun zou worden verleend in het kader van de Italiaanse wet 488/92, waarbij Rivit SpA als KMO in aanmerking komt voor staatssteun.

Rivit SpA is een in Caltrano, Veneto, gevestigde Italiaanse onderneming die buizen en pijpen in roestvrij staal van verschillende afmetingen produceert, met inbegrip van buizen met grote diameter (> 406,4 mm). Volgens de verstrekte informatie maken de grote gelaste buizen ongeveer 7 % uit van de totale productie.

Om beter te kunnen voldoen aan de vraag besloot de onderneming haar fabriek uit te breiden door er een nieuw indus-

trieel gebouw aan toe te voegen, met het oog op een rationeler gebruik van de plaats en de reorganisatie van het productieproces. De nieuwe installatie omvat in het bijzonder een nieuwe beitsbaan van betere kwaliteit en met een grotere capaciteit (het dubbele van de bestaande installatie). De bestaande koellijn zou eveneens worden gekoppeld aan een nieuwe wals-aandrijving en roterende machine. Deze verbeteringen zouden de productietijd aanzienlijk helpen verminderen en de onderneming in staat stellen om met dezelfde hoeveelheid staal haar productie met 40 % te verhogen.

BEOORDELING

Volgens de omschrijving die de Commissie heeft gegeven in haar aanbeveling van 3 april 1996 betreffende de definitie van kleine en middelgrote ondernemingen⁽¹⁾ is Rivit SpA een middelgrote onderneming⁽²⁾: zij stelt minder dan 250 mensen te werk (76 in 1998) en haar omzetcijfer is kleiner dan 40 miljoen EUR (ongeveer 20 miljoen EUR). De onderneming is gevestigd in een gebied dat niet in aanmerking komt voor regionale steun, maar omdat zij een middelgrote onderneming is, komt zij in aanmerking voor steun van maximaal 7,5 %. Aangezien de onderneming grote gelaste buizen produceert, is een voorafgaande aanmelding van de steun evenwel noodzakelijk.

⁽¹⁾ PB L 107 van 30.4.1996, blz. 84.

⁽²⁾ Communautaire kaderregeling inzake overheidssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen (PB C 213 van 23.7.1996, blz. 4).

Bij haar beoordeling van steun ten behoeve van een onderneming die stalen buizen produceert, houdt de Commissie rekening, overeenkomstig de communautaire kaderregeling, met de eventuele banden van de begunstigde onderneming met een EGKS-bedrijf. Dat doet zij om ervoor te zorgen dat geen steun wordt overgeheveld naar de EGKS-sector, aangezien steun die werd toegekend aan niet-EGKS-dochterondernemingen van staalconcerns uiteindelijk ten goede zou kunnen komen aan de EGKS-sector. Rivit SpA behoort niet tot of heeft geen banden met een EGKS-staalconcern. In dit geval kan er derhalve van worden uitgegaan dat het risico van overheveling van steun naar een EGKS-bedrijf miniem of niet bestaande is.

De Commissie houdt tevens rekening met de marktsituatie van de subsector van de onderneming; in het bijzonder bekijkt zij of daar al dan niet structurele overcapaciteit heerst. Nadat zij de situatie van de markt waarop de onderneming actief is, heeft geanalyseerd, beoordeelt de Commissie de uiteindelijke gevolgen van de gesteunde investering op die marktsituatie en op de concurrentie aldaar. De relevante sector voor deze onderneming is die van gelaste stalen buizen, in het bijzonder van grote gelaste buizen. De onderneming produceert weliswaar ook kleine buizen, maar omdat zij dezelfde nieuwe beitsbaan kan gebruiken voor de productie van gelijk welke soort buizen, moet de Commissie het effect van de gesteunde investering beoordelen als zou deze uitsluitend worden gebruikt voor de productie van grote gelaste stalen buizen. De besparingen op het gebied van de productietijd en de productiecapaciteitsstijging die door de gesteunde investering zullen worden bereikt, kunnen volledig worden gebruikt voor de productie van grote buizen indien de onderneming dit noodzakelijk zou achten.

In de sector van de stalen buizen bestaat sinds het midden van de jaren '80 een voortdurende productieovercapaciteit. Medio jaren '90 was in de subsector van de grote gelaste buizen de bezettingsgraad in de EU nog steeds circa 50 %. Deze situatie verbeterde in 1998, toen de capaciteitsbezettingsgraad steeg tot 64 %, maar dit niveau is nog steeds te laag om te besluiten dat de sector niet langer noodlijdend is. In een dergelijke situatie is de subsidiëring van nieuwe capaciteiten in de EU moeilijk te rechtvaardigen. Hoewel Rivit SpA slechts een middelgrote onderneming is waarvan de productie geen groot aandeel in de sector in Europa vertegenwoordigt, is de met behulp van de nieuwe investering bereikte stijging van de productiecapaciteit aanzienlijk. De Commissie is derhalve van mening dat, in het huidige stadium van het onderzoek, de gesteunde investering een negatieve invloed zal hebben op de concurrentie in de sector.

Bij deze beoordeling houdt de Commissie tevens rekening met de regionale dimensie van de gesteunde investeringen. Indien de begunstigde onderneming in een steunzone is gevestigd, moeten de uit de gesteunde investering voortvloeiende mogelijke voordelen voor de ontwikkeling van de regio worden afgewogen tegen de eventuele negatieve gevolgen voor de concurrentie. Rivit SpA is echter gevestigd in Caltrano, in de regio Veneto, die geen steunzone is. Hoewel de Commissie normaliter een positief standpunt inneemt ten aanzien van KMO's gezien hun bijdrage tot de economische ontwikkeling van een regio⁽³⁾, kan de Commissie er in dit stadium niet van

uitgaan dat de mogelijke positieve gevolgen voor de economie zwaarder zouden wegen dan de verwachte negatieve gevolgen voor de sector.

CONCLUSIE

Hoewel Rivit SpA volgens de definitie van de Commissie een middelgrote onderneming is, meent de Commissie dat, na een eerste onderzoek en gezien de zwakke marktsituatie, de eventuele negatieve gevolgen voor de sector zwaarder wegen dan de mogelijke voordelen die de gesteunde investering zou meebrengen voor de economie van de regio.

TEKST VAN DE BRIEF

„PROCEDIMENTO

Con lettera datata 17 marzo 1999, pervenuta e registrata presso la Commissione il 22 marzo 1999, le autorità italiane hanno notificato alla Commissione l'intenzione di concedere un aiuto agli investimenti alla società Rivit SpA. La Commissione ha chiesto informazioni complementari con lettere datate 29 marzo e 8 settembre 1999. Tali informazioni le sono pervenute rispettivamente il 7 agosto 1999 e il 12 gennaio 2000.

DESCRIZIONE DETTAGLIATA DELL'AUTO

L'aiuto notificato comprende un contributo in conto in capitale di 186 600 milioni di ITL (0,096 milioni di EUR) a fronte di un investimento di 2,99 miliardi (1,54 milioni di EUR), corrispondente ad un'intensità del 6,24 %, che verrà realizzato da Rivit SpA. L'aiuto è proposto in base alla legge italiana n. 488/92, giacché la società Rivit SpA può beneficiare di aiuti di Stato essendo una PMI.

La Rivit SpA è una società italiana, ubicata a Caltrano (Veneto) che produce tubi in acciaio inossidabile di varie dimensioni, inclusi quelli a grande diametro (> 406,4 mm). Prima dell'investimento la capacità produttiva annuale dell'impresa è di 4 620 tonnellate per turno. Nel 1998 l'impresa, che aveva un organico medio di 76 unità, ha realizzato un fatturato di 18,4 milioni di EUR. La situazione finanziaria della società è equilibrata. Secondo le informazioni fornite, la percentuale di tubi saldati di grandi dimensioni rispetto alla produzione totale è del 7 % circa.

Al fine di meglio adeguarsi alla domanda, la società ha deciso di ampliare lo stabilimento di produzione mediante la costruzione di un nuovo corpo di fabbrica che permetterà un uso più razionale dello spazio e la riorganizzazione del processo produttivo. Il nuovo capannone comprende, tra l'altro, un nuovo impianto di decapaggio caratterizzato da un livello più elevato (doppio rispetto all'attuale) di qualità e di capacità. All'attuale impianto di raffreddamento verrà abbinato un nuovo impianto per l'avanzamento e il rotolamento dei tubi. Complessivamente, il piano d'investimento contribuirà notevolmente a ridurre i tempi di produzione e quindi permetterà alla società, con la stessa quantità di acciaio, di aumentare del 40 % la produzione.

⁽³⁾ Communautaire kaderregeling inzake overheidssteun voor kleine en middelgrote ondernemingen (PB C 213 van 23.7.1996, blz. 4).

VALUTAZIONE

La Rivit SpA è una società di media dimensione conforme alla definizione di piccola e media impresa stabilita dalla Commissione nella raccomandazione del 3 aprile 1996 ⁽⁴⁾: ha infatti un organico inferiore a 250 persone (76 nel 1998) e un fatturato inferiore a 40 milioni di EUR (circa 20 milioni di EUR). La società è ubicata in un'area che non può beneficiare degli aiuti regionali ma, poiché è una società di medie dimensioni, può fruire di aiuti a concorrenza del 7,5 % ⁽⁵⁾.

Ciononostante, dato che la società produce tubi saldati in acciaio di grandi dimensioni, è necessaria la notifica preventiva dell'aiuto. L'inquadramento comunitario dei settori siderurgici fuori CECA ⁽⁶⁾, stabilisce al punto 4.1 a), che gli Stati membri notificano preventivamente alla Commissione ogni progetto di aiuto relativo ai sottosettori dei tubi non saldati e dei tubi saldati di notevoli dimensioni e ciò astrazione fatta dall'importanza degli aiuti o dalle regioni dove si trovano le imprese che ne fruiscono. L'Italia ha adempiuto tale obbligo.

La Commissione, quando valuta un aiuto in favore di una società che produce tubi di acciaio, tiene conto, conformemente alla normativa comunitaria, di eventuali legami tra la società beneficiaria ed una società CECA onde accertarsi che non vi sia trasferimento di aiuti al settore acciaio CECA per il fatto che un aiuto concesso ad affiliate di gruppi siderurgici non CECA potrebbe finire per avvantaggiare il settore CECA.

La Rivit SpA non appartiene né ha alcun legame con un gruppo siderurgico CECA. Pertanto, nella fattispecie, si può ritenere che il rischio di trasferimento dell'aiuto ad un'impresa CECA sia minimo o inesistente.

La Commissione tiene anche conto della situazione di mercato del sottosectore in cui opera l'impresa, in particolare per verificare che non presenti una sovraccapacità strutturale. Dopo aver individuato la situazione del mercato in cui opera la società, la Commissione valuta il possibile effetto dell'investimento sovvenzionato su detta situazione e sulla concorrenza.

Il settore rilevante ai fini della società in questione è quello dei tubi di acciaio saldati, in particolare dei tubi saldati di grandi dimensioni. Benché la società produca anche tubi di piccole dimensioni, dato che può utilizzare la stessa linea nuova di decapaggio per la produzione di qualsiasi tipo di tubi, la Commissione deva valutare l'effetto dell'aiuto sovvenzionato come se fosse utilizzato esclusivamente per la produzione di tubi di acciaio saldati di grandi dimensioni. I risparmi in termini di tempo di produzione e l'aumento della capacità produttiva resi possibili dall'investimento sovvenzionato, possono essere pienamente utilizzati per la produzione di tubi di grandi dimensioni qualora la società lo ritenga necessario.

Il settore dei tubi d'acciaio presenta ormai dalla metà degli anni '80 una costante sovraccapacità produttiva. A metà degli anni '90 il tasso di utilizzazione degli impianti nell'Unione europea era ancora del 50 % nel sottosectore dei tubi saldati di grandi dimensioni. La situazione è migliorata nel 1998 anno in cui il

tasso di utilizzazione della capacità è salito al 64 %, ma tale livello è tuttora troppo basso per ritenere che il settore non sia più depresso. Data questa situazione, è difficile giustificare il finanziamento di nuove capacità nell'Unione europea. Benché la Rivit SpA sia soltanto un'impresa di medie dimensioni e quindi la sua produzione non rappresenti una percentuale importante del settore in Europa, l'aumento della capacità produttiva conseguente al nuovo investimento è notevole. La Commissione, nella fase attuale di esame dell'aiuto, ritiene pertanto che l'investimento sovvenzionato avrà un effetto negativo sulla concorrenza nel settore.

Ai fini della valutazione del caso, la Commissione tiene inoltre conto della dimensione regionale degli investimenti sovvenzionati. Quando l'impresa beneficiaria è ubicata in un'area assistita, devono essere valutati i benefici potenziali che l'investimento sovvenzionato presenta per lo sviluppo della regione rispetto agli eventuali effetti negativi che esso provoca sulla concorrenza. Tuttavia la Rivit SpA è ubicata a Caltrano, in Veneto, in un'area non assistita. Benché, in generale, la Commissione adotti un atteggiamento positivo per quanto riguarda gli aiuti alle PMI in considerazione del loro contributo allo sviluppo economico e regionale ⁽⁷⁾, in questa fase, la Commissione non può ritenere che l'eventuale effetto positivo della misura in questione sull'economia sia superiore ai previsti effetti negativi della medesima sul settore.

CONCLUSIONE

Nonostante la Rivit SpA sia un'impresa di media dimensione in base alla definizione della Commissione, dopo un primo esame, e tenuto conto della situazione depressa del mercato, la Commissione ritiene che gli eventuali effetti negativi sul settore derivanti dall'investimento sovvenzionato superino i potenziali benefici che l'economia della regione potrebbe trarne.

Di conseguenza, la Commissione non può escludere che la compatibilità dell'aiuto proposto dall'Italia in favore della società produttrice di tubi di acciaio Rivit SpA susciti dubbi. Al fine di poter valutare l'impatto sulla concorrenza e sul commercio intracomunitario della misura proposta, s'impone quindi l'avvio del procedimento dell'articolo 88, paragrafo 2 del trattato CE per fornire a tutte le parti interessate la possibilità di presentare osservazioni prima che la Commissione adotti una decisione definitiva.

Tenuto conto di quanto precede, la Commissione, nell'ambito del procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato CE, invita l'Italia a presentarle le proprie osservazioni e a fornirle ogni informazione utile ai fini della valutazione dell'aiuto entro un mese dalla data di ricezione della presente lettera al beneficiario potenziale dell'aiuto.

La Commissione richiama all'attenzione del governo italiano che l'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE ha effetto sospensivo e che in forza dell'articolo 14 del regolamento (CE) n. 659/1999, essa può imporre allo Stato membro interessato di recuperare dal beneficiario ogni aiuto versato illegalmente."

⁽⁴⁾ GU L 107 del 30.4.1996, pag. 84.

⁽⁵⁾ Orientamenti comunitari sugli aiuti di Stato alle piccole e medie imprese, (GU C 213 del 23.7.1996, pag. 4).

⁽⁶⁾ GU C 320 del 13.12.1988, pag. 3.

⁽⁷⁾ Disciplina comunitaria degli aiuti di Stato alle piccole e medie imprese, (GU C 213 del 23.7.1996, pag. 4).